

„СОЦИАЛИСТЪ“

Издана вторникъ и петъкъ

Редакцията и Администрацията се намиратъ въ СОФИЯ.

Неплатени писма не се приематъ

Законоси не се връщатъ.

СОЦИАЛИСТЪ

Абонемента се предлагатъ

за год. ле а 10 —
6 м. " 5 —
3 м. " 2-50

За въ странство 14 лева.

Единъ брой 15 ст.

За обявлени се плаща по 15 ст. на редъ на 4 страни.

КУПЕНА 19 84 № 14 992

ОРГАНЪ НА РАБОТНИЧЕСКАТА СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА ПАРТИЯ.

LE SOCIALISTE
démocrate-socialiste des travailleurs bulgares

Adresse: Redaction
„SOCIALISTE“
Sophia.

DER SOCIALIST
Organ der bulgar. Socialdemokratischen Arbeiterpartei

13 31 23
1, 1894/1895
№: 1-89 е.л.

КЪМЪ ПРИЯТЕЛИТЪ НИ

Както е вече извѣстно на г. г. абонатитѣ ни в. в. *Другарь* и *Работникъ* се сливатъ въ единъ, подъ названиее **СОЦИАЛИСТЪ**. Редакцията за напредъ е твърдо рѣшена да праца новия вѣстникъ само до ония отъ абонатитѣ, които си заплачатъ. За да се държи единъ соц. демократически вѣстникъ на своята висота, трѣбватъ пари. Първитѣ три броя ще пратимъ до всичкитѣ абонати, слѣдъ което ще спремъ испращанieto до непредплатившитѣ. Въ сѣщото време ний апелираме до всичкитѣ си другари да агитиратъ за распространението на в. **СОЦИАЛИСТЪ**, главния органъ на Българската социалъ-демократия. Ний искаме помощта на всичкитѣ ни приятели, които знаятъ колео е мъчно у насъ издаванието на единъ прогресивенъ и самостоятеленъ вѣстникъ, безъ богати източници.

НОВАТА КАМАРА

Като конституционна страна, България въ много отношения се явява недорасла. Нашия конституционализъмъ на всѣка крачка се спъва въ едно грубо самоотрѣчение. Въ това твърдѣ нагледно ни убѣриха законодателнитѣ избори на 11 Септември и само единъ краенъ оптимистъ-буржуа и нашитѣ шарлатанствующи политици могатъ да говорятъ, че повото Събрание се роди отъ една избирателна борба, подобна, напр., на она, която до сега се водѣше въ Белгия. Противъ това говорятъ най-рѣзко стоящи факти.

Слѣдъ детрониранието на Батемберга у насъ настана едно разбъркано положение; властта попадна въ рѣцѣтѣ на една нищожна шена хора, рѣшена на всички крайности, за да се одържи противъ всѣко руско влияние. Съ дохожданието на кн. Фердинанда въ България се постави династическия въпросъ и отъ тогава всичкитѣ постѣпки на правителството произлизаха отъ несигурното положение на княза; захвана се борба между короната и многочисленното русофилско население, по сръдата на които се постави Стамболовъ съ своя седемгодишенъ терроръ; борбата се поведе между властующето русофобско меншинство и русофилското болшинство, която у насъ неможа да роди другъ, освѣнъ Стамболова. Ако Стамболовъ бѣ станалъ петъринимъ за княза, то въ сѣщото време той му е билъ и погрѣбенъ: съ какво друго може да се обясни защо княза така дълго е държалъ единъ противоконституционенъ режимъ? Стамболовъ падна, но не се рѣши династическия въпросъ; его защо властта изново се взе отъ една шена хора, до-вчерашни приятели на Стамболова и по-любовници на стамболовщината. Преднишия режимъ се продължи, като се поугладиха най

петъринимитѣ му бодили и като се поведе една примирителна политика съ русофилскитѣ партии. Его при какво положение трѣбваше да станатъ изборитѣ на 11 Септември. Тѣхния резултатъ е билъ предопредѣленъ; той не трѣбваше да бжде крайно враждебенъ на династията. За тѣзи цѣль не се пустана г. г. Каравеловъ и Цанковъ, за тѣзи цѣль на изборния денъ се пустана въ ходъ почти всичкитѣ Стамболови сръдства, за да се избере камара по калъпа на правителството.

Въ деня на изборитѣ на чело на всячко стоеше *моралното влияние* на полицията. На много мѣста тя се е намѣсила по единъ най-грубъ начинъ; напр., въ Свищовъ управителя открито е заявилъ на гражданитѣ, че ако тѣ иматъ телеграмма за свобода въ изборитѣ, той ималъ писмо отъ министра съ заповѣдъ, щото полицията, а не гражданитѣ, да избера прѣдставители. Въ сюзъ съ полицията сж вървѣли пѣкѣ дѣ избирателнитѣ шайки, които съ побои и насилия пропѣждали избирателитѣ. На тоя сюзъ не единъ отъ представителитѣ дължатъ дохожданието си въ Събранието, а г. Стопловъ трѣбва да благодари на своя противникъ Стамболовъ, че съ своето управление му е приотвилъ юнаци, които подъ знамето на войводството на полицията образуваха тукъ тамъ своитѣ нападения върху изборитѣ. Ако земемъ въ внимание още и това, че подкупитѣ, агитацията на началницитѣ и заплашванията сж били турени почти навсѣкждъ въ дѣйствието, то можемъ да кажемъ, че много хора се издигнаха въ депутатско звание не отъ съзнанието на избирателитѣ.

Споредъ официалното изброяване, въ изборитѣ на 11 м. м. сж взели участие около 235,000 избиратели, когато съ това право се ползуватъ най-малко 600 х. граждани. Но отъ тая цифра като спаднемъ поне 80,000 гласа, които сж останали въ меншинство и които споредъ конституцията нѣматъ право на представителство, то въ новата камара ще бждатъ представени приблизително 155,000 избиратели. Това споредъ официалната статистика. Но като се спадне още и онава грамадно число отъ бюлетини, спуснати подъ влиянието на виното, ракията, подкупитѣ, заплашванията и направо на купчини отъ шайкитѣ и избирателнитѣ бюра, то една ничтожна група ще остане избиратели отъ цѣла България, съзнателно представени въ Осмото Обикновено II. Събрание. Ако ний имаме какъвто и да е избирателенъ цензъ, то едва ли щѣха да бждатъ по малко избирателитѣ, които биха имали право да създаватъ едно законодателно тѣло.

Пита се: какво може да очаква голѣмата масса отъ работно население, какво може да очаква България за напредъка си отъ едно събрание, избрано на двѣ-на три? За да знаятъ още работницитѣ отъ какви хора се състои това Събрание, което по думитѣ на управницитѣ, ще защитава интереситѣ на народа, ний ги распределваме тукъ по общественото имъ

положение. Отъ депутатитѣ: 44 сж адвокати, 42 търговци, 20 изборни чиновници, 9 сръдни землевладѣлци, 6 писатели и вѣстникари, 7 министри, 4 доктори, 4 прошенписци, 3 аптекари, 4 пенсионери, 2 банкери, 2 фабриканти, 2 чиновници, 2 предприемачи, 1 лихваръ 1 часовникарь, 1 кафеджия, 1 профессоръ. Адвокатското и търговското съсловие, които живѣятъ отъ потѣта на населението, сж достойно представени. Грамадна частъ отъ Събранието е представителъ на чиновници, капиталисти спекуланти, балкери, защитникъ на богатикитѣ слоеве, но не на сиромаситѣ и на работническата класа.

Въ политическо отношение повото Събрание се състои отъ около 90 русофили, 38 радослависти, 25 консерватори и 2 социалисти. Какво ли мислятъ нашитѣ конституционалисти, като виждатъ въ камарата едно такова число радослависти, шефѣтъ на които има таково позорно минало? Хора, върху които още е прѣсна кръвта на застрѣлени и мъченически издѣхнали граждани, явяватъ се като една парламентарска група! Между сегашнитѣ депутати има даже до-вчерашни стамболовисти. Повече отъ министритѣ сж бивши Стамболови ордѣни, а русофилитѣ пѣкѣ, въ чиното рѣцѣ сж на гледъ съдбнитѣ на държавата, дойдоха въ Събранието, опрѣни на реакционнитѣ чувства на една твърдѣ невѣжа масса; за да додѣтъ на власть, тѣ не се стѣсниха да и повторятъ даже, че Руссия ще покачи цѣната на виното на една рубла оката. Консерваторитѣ, както по напредъ, така и сега, си оставатъ ордѣни на короната; тѣ идатъ въ Събранието, за да минатъ отъ тамъ къмъ една диктатура, когато това потрѣба.

Но при все това, новото Събрание се явява при едно твърдѣ заплетено стѣчение на обстоятелствата. Главната роль се пада да играятъ на русофилитѣ и отъ тѣхната тактичностъ зависи твърдѣ много. Тѣ искатъ поминение съ Руссия, но ако пожелаатъ да направятъ това, каквото и да станало, то България очаква ново унищожение на политическата свобода. Ако отношението на силитѣ въ камарата е въ тѣхна полза, то не е сѣщото и въ живота. Преди тѣ да направятъ вѣщо, ний ги питаме: иматъ ли тѣ задъ гърба си една сплотена и организирана масса? Но това нѣма нито една партия въ България; тѣ нѣматъ задъ гърба си нито една буржуазия, нито промишленъ пролетариатъ, а дръбни земледѣлци, приковани къмъ земята, и запалтчици, ограничени и затворени въ малкитѣ си дюкепи. Силата е на страната на полицията и войската, които и ще бждатъ фактически заповѣдници, до гдѣто политическитѣ партии у насъ не престанатъ да бждатъ само партии на чиновническитѣ смѣни. Нека русофилитѣ не се самооблѣчатъ съ своето парламентарско болшинство, което ще се навре по мнши дупки въ денѣтъ, когато бжде разбито отъ своето безсилие въ живота и ще остави на нещастни отговорни редактори, на отдѣлни са-

сж сполучвали. Най сдруженъ и най многоброенъ контингентъ на български избиратели дава Марковецъ, едно отъ хубавитъ стари български села, тѣй възхвалявани отъ Дядо Илиа Блъсковъ, каквито сж: Косовецъ, Пеново, Черковна, Равна, Кривни и др., разположени върху плоскогорнето, което се образува отъ Провадно-Каспечанъ-Колевченскитъ възвишения. Това сж тѣй нарѣченитъ Съртъ-къовлери. Марковецъ отъ много години насамъ е билъ честитъ да задържи въ селото си просвѣтенъ свещеникъ, развити и почетени учители, предани на селото си общински писари; Марковецъ се гордѣе съ множество безкористни свои синове — възрастни и млади, които напълно сж предадени на общо-селскитъ интереси. Читалището имъ е и общо мѣсто за събиране. Въ досегашнитъ борби, Марковци и Косовци, едиподушно сж вървели заедно и 8 години наредъ, тѣ сж били постоянна опозиция на стамболовщината въ Ново-пазаръ. За Ново-пазарскитъ началници по-педостъпни сърдца е имало отъ Марковскитъ. Двѣ години наредъ Нов. Паз. начал. е заплашвалъ кмета и общинскитъ свѣтъ съ растурване, ако не испѣдятъ писари си, — върлъ опозиционеръ на Стамболова и защитникъ на селскитъ интереси, — обаче, кметътъ и свѣтницитъ равнодушно прие́маха тѣзи началнически заканвания. Тази едиподушностъ и неподадливостъ на Косовци и Марковци ги е правила винаги опасни противници на Шумненскитъ устроители на избори. Селото Колевце, при всичко, че е едно голѣмо село, при всичко, че и тамъ има развити и просвѣтени младежи, обаче, на-пукъ на това, че е по-близо до Шуменъ или по-добръ, именно защото е по-близо (Колевце далечъ 15 километр. отъ Шуменъ, а Марковецъ може и 30 километр.) раскъва се отъ постоянни раздорници и населението се лѣчи отъ общитъ работи и имъа това едиподушие, каквото го иматъ Марковци. Сжщото трѣбва да се каже и за Каспичанъ: и тукъ сжщо разногласие, и тукъ сжщо хладнокрвние къмъ общитъ работи. Голѣма помощъ би приѣсли въ тѣзи голѣми български центрове на Новопаз. околии селскитъ учители, ако се вземеха сериозно за работа. Ако Каспичанци и Колевченци се държеха така едиподушно, както и Марковци, само отъ тѣзи три общини ний можахме да расчитваме на 1200 сигурни български гласове.

Ако ний се распротрихме на дължеко за горнитъ общини, то е за това, че тѣ сж, които въ сегашнитъ депутатски избори въ Нови-Пазаръ, играха най важната роля и тѣ сж които предадоха Ново-пазарскитъ мандатъ въ рѣцѣтъ на другари ни Янко Сакъзовъ и на неговия съизбранникъ Тони Радевъ изъ с. Каспичанъ, младъ и пълненъ съ енергии момъкъ, които вътъ отъ своитъ лични симпатии и антипатии, и по чувство и по умъ раздѣли нашитъ програмни минимални искания.

*

Когато миналата година по 18-й Юлий ний поведохме за пръвъ пѣтъ явна народна борба въ гр. Шуменъ, когато за пръвъ пѣтъ изъ нашитъ редове грѣмогласно се разнесе думата „тиранинъ“ по адресъ на Стамболова, когато въ 24 ч. отгорѣ народното размърдане ни даде 460 гласове, когато това наше движение отвори оубѣдитъ уста, раздвижи виѣвѣвѣлитъ стави на шумненската младежъ и ги приготви къмъ предварителни събирания за избирание кандидата за градски кметъ: когато първо на 5-й Септ. и второ на 27-й Ноем. ний съ всички сили спомогахме за прокарването на Хр. Тодоровъ за градски кметъ, когато отъ мартъ мѣсецъ тази година, ний поведохме отчаянна и безпощадна борба ерѣцо тиранината, когато най послѣ подъ дружни напоръ на българскитъ млади сили Стамболовъ се ковали на земята, — ний не вървахме, че въ единъ два мѣсеца отгорѣ, изъ ерѣдата на тѣзи, които ний поддържахме, ще се явятъ противници ерѣцо нашия социалистически кандидатъ. За въ града Шуменъ, другарѣтъ ни Янко Сакъзовъ не си постави кандидатурата, — при всичко, че и той, ако не съ повече, то поне съ еднакво право би трѣбвало да претендира за това, — само и само да не увеличи и тѣй голѣмитъ разногласия по поводъ кандидатуритъ на г-да Хр. Тодоровъ и Ат. Краевъ. Той се съгласи да и поставимъ въ Нови-Пазаръ, гдѣто Марковци, Косовци и Имрихорци отъ двѣ години насамъ сж и поддържали, до колкото това е било възможно въ Стамболово врѣме. За съизбранникъ на другари ни подиръ много обмисляния се съгласихме върху личността на Тони Радевъ и двѣ недѣли преди изборитъ, тѣ придружени отъ пѣколко съмишленници и приятели започнаха своята обиколка изъ селата на Ново-Пазарската околия.

Първото събрание стана въ Колевце, въ педѣля 28-й Августъ, подиръ отпускъ на църква въ читалището, гдѣто бѣше развита на широко нашата минимална програма. Сжкий день подиръ обѣдъ, въ Марковецъ стана голѣмо събрание на площада, и така отъ село на село, отъ община на община. Г-нъ Тони Радевъ съ едно особено искусство расправихе на турски езикъ това, което другари ни Сакъзовъ говореше на български. Така бѣха изходени венчки общини, освѣтъ три, на което побъркаха събитията въ Шуменъ, гдѣто расцѣпленето между г-да Краева и Тодорова не малко повлия на характера на избирателната борба и въ Нови-Пазаръ. Тукъ не му е мѣстото да расправимъ за недостойнитъ маниери на пѣкън отъ дотогавашнитъ наши общи „опозиционерни борци“. Важно е само да спомѣнемъ, че въ съгласие съ турцитъ г. Краевъ постави въ Шуменъ своята кандидатура и онай на Х. Шемсединъ, а за въ Нови-Пазаръ. кандидатурата на достойния си приятель А. Р. Ченгеллиевъ, обикновенъ фабрикантъ на спиртни питиета и единъ шумненски бакалинъ Османъ Бей. Това упрямо насроявание на Радославовитъ приятели въ Шуменъ да прокаратъ въ Нови-Пазаръ свои хора, стана причина да придаде на избирателната борба мерзкъ. отвратителенъ характеръ. Измислици, хули, клевети, шарлатанни невидимо отъ гдѣ се прѣнаха изъ Ново-пазарско и малко по-неергични хора могли би да се отчаятъ да се борятъ ерѣцо този порой отъ тъмно невѣжество и дива злоба. Нашитъ противници располагатъ съ нари и павѣкъдѣ прѣнаха хора, които да хулитъ и клеветятъ социалиститъ, а особенно наши другаръ. Нѣколко дена до избора г. Краевъ и новото турско свѣтило въ Шуменъ, Хаджи Шемсединъ, съ достойнитъ си сподвижници Пастармаджиевъ, Миневъ, Османъ Бей, Кара Мехмедъ и др., четири файтона агитатори съ наплачъ турца на коне, като свита, изходватъ Ново-пазарскитъ общини като представители на днешното правителство. Турчата въ Ново-пазарско, както, може би, и другагдѣ, винаги сж вървѣли съ правителството, а г. Краевъ, както и Х. Шемсединъ, въ очитъ на турското население обѣха повече отъ правителство: тѣ назначаваша, тѣ сваляха. Вътъ отъ Краевци и тѣхната агитация, нашитъ другари имаха да се борятъ и ерѣцо трети противници: извѣстния шумненски Кесимъ Зааде бѣ поставилъ своята кандидатура съ онай на Министъръ президента Стоилова, а Кесимъ Зааде вътъ отъ това, че другарѣтъ на министра му придаване особено значение, е все още силенъ въ шуменско. Така ний имахме на двата си фронта противници: отъ повитъ А. Ченгеллиевъ и Османъ Бей, отъ старитъ Кесимъ Зааде и Д-ръ Стоилова.

Борбата щѣше да бѣде весела, ако да бѣше борба за начала. Нашитъ противници като се виждаха слаби да се борятъ на тази почва (въ общината Имрихоръ наши другари сж ерѣзали добръ г. Краева, който не намѣрилъ какво да имъ отговорно по въпроса за прогресивний приходенъ налогъ) приѣгнаха до вѣчно сигурнитъ ерѣдства: измислицитъ, хулитъ, клеветитъ, шарлатанитъ. Единъ тѣхенъ другаръ, шумненскитъ печатаръ Д. Къичевъ, нѣщо прилично на Семкова, издава едно въззвание къмъ избирателитъ на Н. П. Ок. и имъ расправи, че отъ какъ другари ни Сакъзовъ рѣзалъ на ученицитъ си въ 1877 г. едно агне, отъ тогава земледѣлието отивало назадъ, запалитѣ и търговията пропадали и цѣнитъ на хранитѣ спаднали. Между турски и български избиратели отъ уста въ уста вървѣха пускавицѣтъ, че ако Янко Сакъзовъ бѣде избранъ депутатъ, „ферезитъ на каджитъ щѣлъ да хвърли, вѣрата имъ щѣлъ да измѣни, на нивитъ синуритъ щѣлъ да махне, боразанлъжъ еменъ ийдиреджѣкъ (Съ трѣба щѣлъ да ги свиква хлѣбъ да ѣдатъ), турци, българи, еврей, жѣни, ижже, всичко чарма-каршикъ (сѣфеено) щѣло да бѣде, че той преди, като простъ учителъ агнета е дралъ, а сега, като депутатъ и живи хора щѣлъ да почне да дере.“ Всичко това турцитъ резюмироваха съ двѣ думи: „нашата се свѣрши; тогава трѣбва да бѣгаме“. Но най любопитната, най гениалната измислица бѣ тази: „Янко Сакъзовъ влѣзълъ въ споразумѣние съ търговцитъ житари да удри долу цѣнитъ на хранитъ, а г. Краевъ, който ималъ много приятели въ Лондонъ, щѣлъ билъ, ако отхвърлитъ кандидатурата на Сакъзова, да ги накара да взематъ направо хранитъ отъ нашитъ селени съ високи цѣни.“

Това бѣше нече върхътъ на изобрѣтателността, до която една развратена свѣсть на едни жалки умственно, но силини по шарлатанитъ си партизани, може да достигне.

Законни и свободни избори.

Въ редакцията на в. *Работникъ* се получиха слѣдующитъ телеграмми по изборитъ на 11 Септември. Тѣй като вмѣсто в. в. *Другаръ* и *Работникъ* почна да излиза *Социалистъ*, то ний ги помѣтаваме въ новия вѣстникъ.

Плъвель София
М-ру Президенту копие в. *Работникъ*.

Днесъ при упражнение правата си бѣхме грабнати отъ нияната Стамболова Мецовска тѣлня бити и изгонени. Протестираме протавъ безаконията на тези варвари, стамболови вѣсничаници. Полицията нѣлно съдѣйствува на шайката защо? Това ли е законность и свобода?

Дачевъ, Сжботниковъ, Друмосъ, Чавдарджиевъ

Сарагци София
Редакция на в. „*Работникъ*“

Избора въ Новоселци за народни прѣдставители е не законненъ прѣдѣдателя Петръ Николовъ наруши закона, 10 чл. отъ Вюрого, не подписа протоколитъ и подадоха телеграмма въ Министерството.

Методий Ц. Мечкаровъ.

О.-Пазаръ София
Д-ръ К. Стоилову копие „Св. Слово“
„*Другаръ*“, „*Работникъ*“ и „*Знаме*“

Челитъ Ви изборъ избрани сте съ 775 гласа противъ 654 за Куцарова, значи борба на Амазонкитъ съ Александра Великий. Горски и полицейски стражари 50 души гласуваха за васъ подъ команда.

Граждани: Марко Касабовъ, Овчаровъ, Чернаевъ, Аврамовъ, Ничевъ, Тинчу Вичевъ.

В.-Слатина София
Вѣстникъ „Св. Слово“, копие *Съгласие*“, „*Другаръ*“, „*Работникъ*“

Тукъ избранъ Ципковъ 1313 Хр. Сямидовъ 1292 гласа. Противницитъ по 200 гласа

Статковъ

Домъ София
М-ру Вжтрънитѣ работи копие „Св. Слово“, „*Знаме*“, „*Свобода*“, „*Работникъ*“.

Околийскитъ Началникъ придруженъ отъ прѣдѣдателя на пост. комиссия крѣтосва селата. И двамата открито агитиратъ за „правителственнитъ“ кандидати противъ Ангелова, и менъ. Не стига това: тѣ заповѣдатъ на кметовѣтъ и подбуждатъ населението да ни вързва и бие ако излеземъ да агитираме! Това ли е обѣщаната абсолютна свобода на изборитъ? Пазителитъ на рѣдѣтъ — размирици!

К. Арсениевъ.

Сръвна София
М-ру Вжтрънитѣ дѣла, копие в. в. „*Работникъ*“, „*Знаме*“, „*Съгласие*“, „*Стража*“.

Вѣрѣчки прокламираната отъ васъ свобода и законность, туканания Околийски Началникъ, придруженъ съ стражари, непрѣстачно ходи агитира и съ заплашвание селскитъ кметове, настоятелно иска да се избере човѣкъ който не се позова съ народното довѣрие. Нощетъ ходи пакъ по агитация изъ околията. Молимъ распорѣждането, и запрѣщението ви! Гражданитъ възмутени до неимовѣрность! За послѣдствията не отговаряме-

Отъ гражданитъ.

Плъвель София
Президентъ М-ру Д-ръ Стоилову копие „Св. Слово“, „*Съгласие*“, „*Знаме*“, „*Работникъ*“.

Благодаримъ за голѣмата свобода колто прокламирахте и обѣцахте съ телеграммата Ви до прѣдѣдателя на народнитъ бюро на 8 текущий, наистена Окр. Управителъ той пакъ не се яви на мѣстото на изборитъ, но се явиха още отъ зачатка всичкитъ му агенти, (стражари на чело съ Окол. Началникъ и полицейски приставъ и заедно съ цивилната полиция на стамболова нарѣчена шайката) заеха пакъ както въ първитъ два избирателната стая (даже входа, запазепъ отъ самитъ стражари, които не позволяваха на огромното болшинство, състояще отъ 2000 избиратели, да влезѣтъ въ залата, който не даваше бюлетини за Стамболовиятъ и за Мецова, бивши бити и изгоненъ изъ залата. Болшинството като видѣ че му се отнема най свѣшенното избирателно право оттегли се на площадѣтъ при наметника, състави митингъ и про-

тестира. Такива избори не ставаха даже при Стамбула, той поне не обещаваха свобода при изборитѣ, а налагане кандидатитѣ си, които полицията избираше; днесъ се лъжатъ избирателитѣ, че ще бждатъ свободни изборитѣ, а полицията ги недопуска да гласоподаватъ за когото щатъ. Благодаримъ за такива избори, ще имате добри атове въ Събранието.

Дръ Друмевъ, Хр. Данаиловъ, Хр. Върбановъ, Пено Геновъ, Хр. Михайловъ, Хр. Данаиловъ, Хр. Земрисовъ, Валчо Лутовъ, Ив. Доковъ, Ив. Спасовъ, Юрданъ Спасовъ, Петръ Доковъ, Горанъ Бълевъ, Илия Гайдаровъ, Цветко Станушевъ, Христо Съботинковъ.

Работническо Социалистическо ВЪРВУЮ.

Вървамъ въ единия само социализмъ, вседържавния творецъ на всички блага земни за работницитѣ, на всички добродѣтели видими и невидими;

Вървамъ въ Работническата Социал-демократическа Партия, отъ работницитѣ и тѣхнитѣ истински защитници, — социалиститѣ, съставена за земното благование на човѣчеството и затова гонена и преслѣдвана отъ народнитѣ експлоататори и мжители — богатшитѣ;

Вървамъ въ програмата на тая партия, въ нейната борба и въ нейнитѣ организации, възмъ отъ които нѣма спасение за работната класа;

Вървамъ въ побѣдата ѝ, безъ да се страхувамъ отъ гоненията и преслѣданията на противницитѣ ѝ;

Вървамъ въ грозния ѝ съдъ надъ богатшитѣ, тираниитѣ и всички кърлеши и мжители народни;

Вървамъ въ бждещето земно царство, царство на истината, справедливостта, на международното братство-миръ и всеобщото благоденствие;

Вървамъ въ нескрушимата сила на надъханата съ класово съзнание многобройна работническа класа;

Вървамъ въ Социалната революция, въ кунелтъ на която трѣбва да се кръсти за изкупление на грѣховетѣ си старото общество;

Вървамъ въ скорошната смъртъ на това общество и въ блиското раждане на новото — социалистическото общество.

София 9 1/4 Септ. Любомиръ Свѣтловъ.

Великъ прогрессъ.

Стария Албионъ, люлката на капитализма е билъ въ ржцѣтъ на буржуазнитѣ економисти, за противницитѣ на социализма, като доказателство, че социалистическитѣ теории сж утопични.

Какъ, не виждаме ли колко е развитъ капитализма въ тая страна, а пъкъ за социалистическо движение рѣдко се чува? Не показва ли това, колкото и да твърдите че вашето учение има економически базисъ, че то е излѣзло отъ главитѣ на нѣкои мечтатели и че, слѣдователно, то е утопическо? — До тукъ се спира логиката на нашитѣ противници. И какви аргументи!

На мнозина, които нѣматъ ясно прѣдставление въобще за Англия, ще се стори, че нашитѣ „учени“ иматъ право.

Е добръ, много се заблуждавате вий, които отъ много висока ученостъ, ставате скептици и при очевиднитѣ факти.

Това, че научния социализмъ се появи въ Англия много късно показва, че историческитѣ обстоятелства, психологическитѣ особености на нацията сж причината на закъснѣването. Но това не показва, че Англия не ще бжде заражена отъ социалистическия духъ. Тамъ е съществувалъ подобенъ духъ. Той се е затъмнилъ повидимому, по той е съществувалъ въ латентна форма.

Ако работническа Англия е оставила инициативата на социализма на другитѣ европейски страни, сега ти не се забави да върни съ гигантски крачки къмъ новия идеалъ, къмъ преобразование на сегашното общество.

Слѣдъ отклоняването на чартистското движение въ 1848 г., всѣко движение съ социалистически характеръ бѣ прѣстанало. Въ продължение на 30 години работническото движение вървѣше подъ знамето на Традъ-Юнионитѣ.

Въ послѣднѣо време се заблѣзваха промѣнения на тѣхната тактика.

Ето какъвъ прогрессъ сж направили Традъ-Юнионитѣ.

Първия конгрессъ се е държалъ въ Манчестеръ, въ 1868; имало е 34 делегати, представляващи 128,367 членове.

Отговоренъ-Редакторъ Ангелъ Ив. Гюзелевъ.

Отъ тогава Традъ-Юнионитѣ сж се развивали и числото на съюзитѣ и членоветѣ имъ е расло отъ година на година въ неимоверна прогрессия.

Въ Бирмингамъ, втори конгрессъ, въ 1869 г. — 48 делегати; 40 Традъ-Юниони и 250,000 чл.

На годишния конгрессъ въ Ливерпулъ, прѣвъ 1890 г., е имало 457 делегати, прѣдставляющи 311 Традъ-Юниони и 1,470,195 членове.

На конгресса въ Нюкастълъ, прѣвъ 1891 г., 559 дел.; 177 Традъ-Юниони и 1,219,855 членове.

Въ 1892 на конгресса въ Глазговъ, 495 дел. 233 Традъ-Юниони и 1,219,934 члена,

Въ миналогодишния конгрессъ държанъ въ Белфастъ прѣвъ Септемврий имаше 380 делегати, прѣдставляющи 900,000 члена.

Това намаление е само повидимому, по причина на приложението на новитѣ статуты, които намаляватъ числото на делегатитѣ, защото вотиратъ за делегати само тия членове, които сж при особени условия, до които не всички иматъ достъпъ. Въ сжщностъ, числото на членоветѣ не се е намалило.

Тия дни се държа конгрессъ въ Norwik. Прѣдставени сж 1,300,000 членове и годишния приходъ на Традъ-Юнионитѣ е 50,000,000 франка.

Тоя конгрессъ подигна злѣката на буржуазната преса и ти сж злоба и ирония пише за грамадни успѣхъ на това работническо движение, което, подъ влиянието на социалистическата пропаганда, захвана да избѣя свой чисто економически характеръ и което единъ денъ ще влѣзе цѣло подъ червеното знаме. Организациитѣ: Fabian Society, Social Democratic Fédération и Independent labour Party водятъ силна социалистическа пропаганда, особено двѣтъ послѣднитѣ и влияятъ на Юнионитѣ.

Съчиненията на Милля Оулеса (Wallace) и Хенрихъ Джоржа много помогнаха за опредѣленieto социалистическия характеръ на работническото движение. Въ 1881 г. се основа *Демократическата Федерация* и, двѣ години подиръ, ти се именува *Социал-демократическа Федерация*. Само въ Лондонъ има 35 секции, а въ провинцията повече.

Благодарение на дѣятелната пропаганда на социалистическата партия, благодарение на прѣдаността и ораторскитѣ способности на нейнитѣ видни водители ти расте все повече и повече, като завоевана великата пролетариатска армия.

Факта, че социалистическата партия се явява продуктъ на сегашнитѣ условия, че ти се придържа въ принципитѣ на научния социализмъ показва, че бждщето е нейно.

Мнозина мислѣхъ, че работническото движение въ Англия ще остане на почвата на чисто економическата борба. Тактиката и дѣятелността на Традъ-Юнионитѣ ни показва противното. Тѣхнитѣ резолюции на националнитѣ и интернационални конгресси пи убеждаватъ.

Пролетариата вижда, че той трѣбва да намѣри лоста, тогто ще срине стария буржуазенъ свѣтъ, и че той лостъ не може да бжде само борбата на економическа почва. Ако има нѣкои умерени обществени реформатори, които мислятъ, че само ти е единствения изходъ — постепенни економически реформи — за разрѣшенieto на социалния въпросъ, ний ще имъ кажемъ, че тѣхната работа миза на тая на религиознитѣ пастири, които и до сега ни пѣятъ старата пѣсенъ, че само религията ще избави страждующето човѣчество.

Да, по пролетариата не мисли тѣй, той е ситъ на подобни заблуждения, били тѣ излѣзли отъ устата на единъ економистъ или пастиръ. Той е взелъ вече лоста, борбата на политическа почва, и ще си служи съ него, докато изпълни идеала си, който го въодушевѣлява въ тая борба,

И понеже съзнателната частъ отъ работната класа се е убѣдила въ тая истина, то не е далечъ деня, когато въ всички страни, не само въ Англия, работническитѣ движения ще станатъ и чисто социалистически.

И понеже бждщето е на страната на тая работна класа, то ти колкото и да се е отклонила отъ своята историческа миссия безсжзнателно, сега вече вижда къмъ е нейното спасение. Такъвъ е случая съ Традъ-Юнионитѣ и ето защо тѣ сж страшенъ сфинксъ за английския капитализмъ, който му се нека да стоятъ още на страна отъ политическата борба.

По изгубена ще остане всѣка надѣжда, защото въ сегашното меркантилно общество, за щастието и напрѣдъка на човѣчеството е способно да работи и успѣе да се бори само социализма.

И. Д.

Съ дълбока скѣрбъ извѣстяваме всички: роднини, приятели, и познаници, че единичния и многообичния синъ и братъ

ПЕТРЪ С. КОВАЧЕВЪ

(бивший ученикъ при Софийската Държавна Реална гимназия)

Слѣдъ 8 мѣсечно боледуване на 18-ий Септемврий въ 11 1/2 часа прѣди обѣдъ почина въ най-цвѣтущата си 18 годишна възраст като остави въ неутешима скѣрбъ; май баща, сестри, роднини и другари.

Вечна ти память незабравимий сине и брате.

Семейство Ковачеви.

Гр. Шуменъ 25 Септемврий 1894 год.

Внесенитѣ до сега волни помощни пострадавшитѣ ученици отъ Държавна Тех. училище въ Княжево.

Отъ София.

Спасовъ С. . . л. 1. — Петровъ . . . ст. 50. — Юрковъ . . . ст. 10. — Михайловъ . . . л. 1. — И. К. Кафеджиевъ . . . л. 1. — Теодоровъ . . . ст. 50. — Н. Венчевъ . . . ст. 30. — Нанчо . . . ст. 20. — Аню . . . ст. 30. — Х. Теодоръ . . . ст. 40. — Милевъ . . . л. 1. — А. Левневъ . . . ст. 5). — Я. Зилбертъ . . . ст. 20. — В. Я. . . ст. 20. — Х. . . ст. 50. — С. Калевъ . . . л. 1. — В. Карколевъ . . . ст. 30. — Х. У. . . ст. 50. — Милевъ . . . ст. 50. — Мицевъ . . . л. 1. — Ст. Петровъ . . . л. 1. — Тугиль . . . ст. 50. — Денчевъ Ст. . . ст. 20. — Диковъ . . . ст. 20. — Д. Гергивъ . . . ст. 20. — Веневъ . . . ст. 20. — Х. ст. 20. — Мѣхмевъ . . . ст. 20. — М. Кръстевъ . . . ст. 20. — Б. Ангеловъ . . . ст. 50. — Д. Сотировъ . . . ст. 20. — Захаревъ . . . ст. 10. — Горановъ . . . ст. 20. — П. Петровъ . . . ст. 20. — Т. Нешовъ . . . ст. 50. — В. Урмановъ . . . ст. 20. — Ст. ралъ Ст. Си. — Всичко, 1610 л.

Отъ Орхание:

Георги Атанасовъ . . . л. 2. — Никола Георгиевъ . . . л. 1. — Фроина Георгиева . . . л. 1. — Георги Христова . . . ст. 50. — Рато Бъчваревъ . . . ст. 50. — Сибиралъ Бъчваревъ . . . Всичко, 50 л.

Разни:

Крумъ Карастаневъ . . . 435 л. — Хамидъ . . . ст. 50. — Сибиралъ И. Сак . . . л. 5. — Отъ работ. и учени . . . л. 4. — Милевъ (тѣхникъ) . . . ст. 50. — Др. Ковачевъ . . . ст. 50. — Каменъ Ивановъ . . . л. 2. — Къчю Ивановъ . . . 60. — Единъ Работникъ . . . л. 1. — Пв. Банковъ събралъ 160 л. — Отъ Разградъ . . . л. 10. — Антонъ Томанъ събралъ 160 л. — Антонъ Томанъ . . . л. 6. — Отъ Княжево . . . — Георги Димитровъ . . . ст. 50. Събрави всичко, 774 л.

Отъ Екстендиль:

Съ присѣкрбие изслушаме вѣстита за пострадавши наши другари отъ Княжево въ борбата съ новитѣ стѣнитѣ. — Всички ний обладами отъ работническата не притичаме на помощ на нещастницитѣ, съ колкото ни пуцатъ силитѣ. Отъ другаритѣ социалисти . . . 150 л.

Излѣзе отъ печатъ новото мѣсечно списание

„ДЪЛО“

редакторъ В. Влагоева.

Абонамента му е за година 10 лева.

Всѣка книжка има 5 коли.

Книжка с единъ левъ.

ИЗВѢСТИЕ.

Съобщавамъ на другаритѣ до колко съмъ испратилъ покана за събиране абонати на „сбирката“ че излѣзла вече отъ печатъ и ги моля за да побързватъ повърнати поканитѣ и ми съобщятъ чрезъ отворени карти колко души сж записали, за да имъ испратя нуждното число егземпляри.

Стоянъ М. Поповъ

София Печатница — „Трудъ“.